

Dalje se je prošnja okrajno-cestnega odbora Kočevskega zaradi podpore za Kočevsko-Črnomeljsko cesto izročila deželnemu odboru v rešitev; isto tako prošnja Starološke občine zaradi posipanja dovozne ceste k železnici. — Prošnji odgonsko-postajske občine v Kranji za napravo odgonske postaje na Koroškem Jezeru, potem odgonsko postajske občine v Škofji Loki za napravo odgonske postaje na Trati izročili ste se deželnemu odboru z ukazom, naj o njih poroča v prihodnjem deželnem zboru. — Prošnja Vrhniških občanov in dr. zaradi osušilnih del na močvirji se je izročila c. k. deželni vladi s prošnjo, naj v prihodnjem zborovanju prinese načrt postave o osušenju in kultiviranju močvirja, in naj se pri načrtovanju te postave ozira na prošnjo občanov.

O peticiji društva zdravnikov zaradi uravnave plač okrajnih kirurgov je deželni zbor sklenil, naj se prošnja izroči deželnemu odboru v poročanje, kedar uravnava zdravstvene službe na Kranjskem pride do obravnave, precej pa naj se okrajnim kirurgom provizorično dovoli $\frac{1}{2}$ pripreznega voza namesto dosedanjega $\frac{1}{4}$ voza, kedar potujejo zaradi kužnih bolezni, v zadevah najdencev in zaradi cepljenja koz, al zaračunavati ne smejo več voz za matere predcepljenecv.

O Kramaričevem predlogu zaradi stroškov, ki jih imajo občine na meji Hrvaški zavolj vkvartiranja vojakov vsled goveje kuge, je deželni zbor na predlog dr. Bleiweisa sklenil, c. k. deželno vlado naprositi, da učini vse, kar je potreba, da se vsled 1. odstavka §. 33. postave od 29. junija 1868 vsi stroški, ki so jih ljudje dosihmal imeli in jih bodo še imeli zaradi vkvartiranja vojakov, ki zapirajo Kranjsko mejo proti Hrvaški, povrnejo iz državnega zaklada.

O predlogu dr. viteza Savinschegga zaradi soli se je sklenilo, c. kr. vlado naprositi, naj državnemu zboru predloži načrt postave zaradi znižane cene za sol.

Konečno se je v deželno komisijo za uravnavo zemljiškega davka po odpovedi dr. Coste enoglasno izvolil Karol baron Wurzbach, za namestnika njegovega pa po odpovedi Val. Krisperja tudi enoglasno deželni poslanec Fr. Kotnik.

Naši dopisi.

Iz Gorice. (Čitalnica) je razposlala svojim udom program svojih vesellic za letošnje leto; plesala bo veliko, namreč 11. in 17., 21. in 31. januarija, 8. in 15. februarija, besedi boste dve: 1. in 19. marcija; tudi s časniki je obilo založena, ima jih namreč 36 (19 slovanskih, 12 nemških in 5 italijanskih).

Vransko na Štaj. 5. jan. — Národna naša čitalnica napravi 18. dne januarija t. l. „besedo“ in tombolo. Vsi čast. udje so vljudno povabljeni. Odbor.

Iz Vipave 11. jan. — Dopis „Narodove“ štev. 4. nam širokoustno očita neresnico, ko smo poročali „Novicam“ v zadnji štev. preteklega leta o polomu, ki se je godil svetega dne ponoči na farovška okna. Povedali smo v tamošnjem dopisu „sine ira et studio“ dogodbo, kakor se je bila izvršila, in kakor je bila o njej tudi splošna govorica. Ako bi bili Vi, gospodine „Narodovec“, dotični list pred seboj imeli, ko ste — pisavši „Narodu“ tako imenovani „senzacijozni“ dopis — po kamêleonsko obrazu barve dajali, kazali bi le pri tem svoj navadni „rumeno-žolčati“ obraz. Naš dopis govori o „liberaluškidruhalih“, ki je šla v farož okna pobijati, potem ko se je po gostilnicah „konfesijslos“ obnašala. — No, recite, da to ni res! Mar niso bili tisti, ki so po dveh gostilnicah prej samo o verskih zadevah rogovilili (in to vemo iz gotovega vira),

tudi rogovileži pred farovžem? Vsaj so izjavili v gostilnici, da hočejo brezverni „konfesijslos“ biti kot pokojni Spazzapan. No, gospodine „Narodovec“, mar niso bili ti — s Spazzapanom vred enacih misli — tudi njegovi prijatelji? — Vsaj so mu zato tudi kot pogrebci najiskrenejšo slednjo čast izkazali. Eden izmed njih, ki je križ pri pokopu nosil, je pa ravno zaradi poloma na 3 dni v zapor obsojen. Kako bi mogli take gospodiče, ki se kot „liberalci“ širokoustno v zobeh nosijo, pa se zraven tako kot pošteni, omikani liberalci vesti ne znajo, drugače imenovati, kakor „liberaluška druhal“? — To Vam radi potrdimo — če hočete tudi „širokoustno“ — enkrat ali dvakrat, dasiravno je žalibog! naš ljubljeneec, gospodič in mladič — Otto Kullnig — ne toliko zaradi poloma, kakor marveč zavoljo „inšpekcijona“ v svitli kapici zraven stal. — To tedaj, kar smo pisali „Novicam“, menda ni „čista neresnica“, s katero nas Vi, gospodine „Narodovec“, objavljati blagovolite, ampak gola je resnica. — V jedro vaše „chronique scandeleuse“ pa se ne moremo spuščati, ker o tem ne vemo toliko, kolikor vaši „Vipavski vrabec“; bo pa že naš „ljubljenec in mladič“ — Otto Kullnig — ki morda s svojo „liberaluško druhaljo“ na tak ponočni „inšpekcijon“ hodi — v svojo „čast“ kaj več o tem vedel povedati. Mi si si o tej zadevi mislimo svoje, kajti čas nenadoma marsikaj prinese, kar črno poteptano resnico v svetlobo stavi. Malopridna „liberaluška druhal“ nikakor ne otemni poštenih liberalcev, ravno tako ne sumljivo spotikanje našega pošteno vrlega gosp. dekana. Vsaj je imé Grabrijan v Vipavski dolini skozi 43 let pri vseh poštenjakih tako visoko čislano, da si mladiči „vrabci čivkarji“ ne bodo mogli še svojega mehkega kljunčka o njegovi poštenosti in značajnosti brusiti, akoravno so mu — kakošen luksuz! poslali omenjeno številko „Narod-ovo“ dvojnato pod zavitkom in kúp družih enacih po Vipavski dolini poštemim Vipavcem. Naj bi si raji „mojster pekec“ z njimi svoj nos podkuril, če ga kak „náhod“ moti — ali pa kdo drug, ki je ob svojem času ob Vipavskih voglih s svojim lastnim blagom tudi marsikaj „kramáril“ — kar pa „vrabci čivkarji“ pozabijo.

Iz Bistričice 3. jan. — Za župana je bil pri novih občinskih volitvah voljen Janez Čevka iz Prapreti za Kalom, Janez Namlen od ravno tam, in Janez Silevec iz Okroglega pa za občinska svetovalca.

Iz Ljubljane. — Deželni zbor je včeraj, ki se je začel po 9. uri dopoldne, popoldne ob 4. uri končal svoje delovanje. Pri končnem govoru je deželni glavar na kratko naštel važnejše stvari, katere je zbor obravnaval, in razvidno je bilo iz tega, da je dovršil precej veliko in tako, kakor denarne moči deželne pripuščajo. Onih vihnih razprav, kakor so bile včasih v prejšnjih zborih, ni bilo zdaj; mirnejše so tekale razprave; le če je prišel naš domači jezik v dotiko s kakim predlogom, je bil ogin v strehi. Peščica mladostlovenska je glasovala večidel s staroslovenci, vendar je nekterekat potegnili tudi z nemško, in ta je uno, una pa to podpirala, tako, da zdaj vladi ni treba razpuščati zbora, ker tiste kompaktne in gotove velike narodne večine ni več. Ali sta dr. Zarnik in dr. Razlag zahajala v klub nasprotne nam stranke, tega ne vemo; to pa je bilo očitno, da sta z unimi večkrat manevrirala združena. — Med novimi poslanci sta gospoda Lavrenčič in Pakiž časti vredna možaka stare slovenske korenine, g. Braune iz Kočevja je jako miren in previden mož; o A. Obrezi ne vemo zdaj več kakor to, da je dva dni dosledno z dr. Razlagom glasoval, če tudi je le on sam ali še kdo drug z njim bil. Huda bolezen, ki pa se je zdaj, hvala Bogu, na bolje obrnila, je zadnji čas zadržavala g. Pintarja, da ni mogel priti v zbor, gosp.

dekanu Grabrijanu pa ves čas kužne bolezni Vipavske fare niso pripustile prihoda v ta zbor. Zarad bo-lehnosti tudi c. kr. deželni predsednik grof Auersperg zadnji čas ni mogel pričujoč biti v zboru, in to menda je krivo, da na stavljene interpelacije zbor ni dobil odgovora.

— (Iz odboroveseje družbe kmetijske 4. dne t. m.) naznanjamo važnejše obravnave. Predsednik baron K. Wurzbach pozdravlja gosp. odbornike v 1. seji novega leta, dr. Bleiweis mu pozdrav odzdravlja s živioklicem, kateremu se pridružijo vsi pričujoči odborniki. Bere se potem pismo gosp. ministra kmetijstva, ki se zahvaljuje za poslani mu najnovejši zvezek „kmetijskih naznanil“ in s toplo besedo hvali delovanje družbe kmetijske. — Z velikim veseljem se sprejme krasni dar ministerstva: izvrstna knjiga s velikimi podobami naj-zlahnejših trt, ki jo izdaja Goethe, vodja Mariborske vinorejske šole pod naslovom: „die für den Weinbau Oesterreichs werthvollsten Traubenfarben“; škoda le, da bode knjiga še le v 8 ali 9 letih končana; odbor je sklenil prositi ministerstvo, naj blagovoli 1 iztis prihodnji Dolenski kmetijski šoli. — Ministerstvo kmetijstva naroča odboru, da v slovenski jezik prestavi pravila Štajarske vinske družbe, da se potem še posebno natisnejo in na Kranjskem, Štajarskem in Goriskem razdelijo (pa tudi v Istri po predlogu gosp. P. Kozlerja). — Na znanje se vzame, da bode letos junija meseca velika razstava živine in kmetijskih mašin v Bruselju (Brüssel). Občina Turjaška, ki prosi za bika in dve ovce, se podučí, da bikov ne daje več družba zastonj, ampak po poti dražbe, in da za ovce je prošnja že prepozna; „Novice“ vse, kar družba daje po deželi, razglasijo; zato je treba ob pravem času se oglasiti. Isto tako se podučí gospodar Janez Marot iz Radovne. — Sirarski družbi Bohinjski se pošlje brošurica grofa Belrupta, predsednika Predarlberske družbe kmetijske, pod naslovom: „Die Käsereigenossenschaften.“ — Gosp. župniku Volcu se naznani, da za polovico cene prodani biki so sicer tudi namenjeni plemenstvu dotične okolice, al lastnik ima pravice do tega, da se ne spušča bik preveč. — Po predlogu g. Lasnika se bodo podružnicam za poskušnjo poslale mišje pastí, v Dunajskem kmetijskem časniku zelo priporočane zoper poljske miši. — Kot nova uda sta bila sprejeta gosp. Janez Gams, posestnik v Loki in gospod Miha Šronec, posestnik in mlinar na Jesenicah. — Ker zimski mesec januar ni ugoden vnanjim udom za občni zbor, se je enoglasno sklenilo, občni zbor napraviti meseca maja o velikem sejmu.

— (Skupni pregled bolnikov in porodnic v deželni tukajšnji bolnišnici leta 1873.) Na oddelku notranjih bolezni bilo je bolnikov 1119, od katerih je bilo popolnoma ozdravljenih ali zboljšanih izpuščenih 752, umrlih 201, — na oddelku kirurškiem jih je bilo 928, od katerih popolnoma ozdravljenih ali zboljšanih izpuščenih 638, umrlih 71, — na oddelku za kožne in sifilitične bolezni 496, od katerih popolnoma ozdravljenih ali zboljšanih izpuščenih 346, umrlih 18, — na oddelku ženskih bolezni 47, od katerih ozdravljenih ali zboljšanih izpuščenih 31, umrlih 18, — v norišnici je bilo bolnikov 149, ozdravljenih ali zboljšanih izpuščenih 42, umrlih 24, — v porodišnico sprejetih žensk 117, otrok je bilo rojenih 106, od katerih je umrla 1 ženska in 1 otrok. — V letu 1873 je proti letu 1872 vstopilo več bolnikov, namreč v bolnišnico 371, v norišnico 11, v porodišnico 7, skupaj 389 več; vsled tega je tudi konec leta 1873 proti lanskemu letu več bolnikov ostalo, namreč: v bolnišnici 97 (med tem 28 kozavij), v norišnici 8, v porodišnici 1, skupaj 106. — Ker dežela ne sprejema zdaj nezakonskih otrok (naj-

dencev) več v izrejo, se je njih število iz prejšnjih let, ki je konec lanskega leta znašalo 780, znižalo na 655 zato, ker je 125 otrok dovršilo 10. leto, s katerim najdenci izstopijo iz deželna skrbi. Ko ti otroci pridejo iz reje deželne, nima deželni zaklad nobenih stroškov več, ki jih je imel, dokler ni bila najdenišnica v Ljubljani odpravljena, kajti en najdenec je prizadjal okoli 300 gold. stroškov deželnemu zakladu. Želeti je le, da bi po vseh deželah se odpravile najdenišnice, ker ne samo na korist je to deželnim zakladom, ampak tudi na dobro je nedolžnim otrokom, da se matere in in očetje njih ne ločijo od njih, in na korist je moraliteti, da se ženske varujejo nečimurnosti. V vsem skupaj je tedaj preteklo leto bilo v Ljubljanski bolnišnici 2739 bolnikov, — po takem je bolnišnica 1873. leta imela skupaj 2962 glav v svojih prostorijah, tedaj skoro 3000, od katerih so jih k sv. Krištofu nesli le 326, — gotovo majhno število, ako se pomisli, da veliko bolnikov v bolnišnico pride še le na koncu svojega življenja. Po velikem številu bolnikov pa se tudi lahko sodi, da vodstvo in upravnistvo imata posla veliko, a da tudi ni kaj bodi reč, ki jo imajo usmiljene sestre s gospodarstvom za jed, pijačo, perilo in postrežbo.

— (Gosp. Adolf Obreza) je bil namesti prezgodaj nam umerlega g. Matija Korena 8. dne t. m. v Postojni za deželnega poslanca izvoljen z 43 glasovi, gosp. Ivan Vilhar je dobil 36 glasov. Razloček med glasovi je očividno tako majhen, da je le zgolj naključba, kdor je zmagal. „Slov. Narod“ se jako neprevdarjeno baha, da smo „klerikalci“ padli pri tej volitvi, zabi pa, da so le „Narodovci“ velikansk fiasco doživeli, kajti njih proklamirani kandidat bil je g. Hren, ki se je volivcem še sam s „klasičnimi“ svojimi pismi za poslanca ponujal. Mi „klerikalci“ v silni naglici, s katero nas je prihitela volitev, brez obširnega razgovora z volivci in drugimi veljavnimi možmi, nismo hoteli ukazovati jim: „tega volite!“ ampak ponudili smo jim tri rodoljube na izbiro, in ker tedaj še nobene gotovosti ni bilo, za katerega bode večina, samo zato je bil gosp. dr. Costa od odbora „Slovenije“ naprošen, naj z gosp. Mlakarjem in Lavrenčičem gré v Postojno k volitvi. Da je mala večina glasov se izrekla za g. Obrezo, storila ni s tem nič drugega kot to, da si je tudi iz trójice naše nasvetovanega izbrala. Da je gosp. Adolf Obreza narodnjak, to je „Slovenec“, priporoča trójico, odločno rekel, ki se pa menda tudi o tem ni motil, da je trdil, da Obrezov program ni program Zarnikov in ne Hrenov. To nam pa kaže tudi lastnoročno Obrezovo pismo, ki ga imamo pred seboj, v katerem svoj program razvija in v katerem nič ne stoji od onega „liberalizma“ in „brezverstva“, ki ga „Narodovci“ v smislu nemčurjev svetu ponujajo; „prizadevanje za prijazno spravo med nesložnimi rodoljubi“ so med drugim besede njegovega programa. Mi nimamo nikakoršnega upanja, da bi se kedaj pri nas osnovala srednja stranka „Mittelpartei“, ki jo je dr. Razlag nameraval že s svojo „Adrio“, zato bode vsako „posredovanje“, če tudi je namen dober, brez vspeha ostalo. Staroslovenska stranka ne more in ne sme nič izbrisati iz svojega programa, če noče, da se iznevéri narodu slovenskemu, katerega v deželnem zboru zastopa. Al tudi ni podoba, da bi se mladoslovenska stranka predrugačila, ker ona z razpetimi jadri jadra na barki nemškega liberalizma in brezverstva, kar prav debelo kaže v današnjih „Novicah“ omenjena knjižura „vera in pamet“, ki jo je na svitlo dala „Narodova tiskarna“, katera je ognjišče mladoslovencev. — V pondeljek že je prišel g. A. Obreza v deželni zbor; pri glasovanji je vstal, kedar je dr. Razlag vstal, in obsedel z dr. Razlagom vred. To je vse, kar za zdaj vemo povedati o nasledniku — g. Korena,

v katerega je ves volilni okraj po vsej pravici zaupal; žalibog, da ga je dežela naša prezgodaj zgubila!

— (*Mnoge volitve županov*) so se vršile zadnji mesec preteklega leta; tako je bil za župana v Št. Petru izvoljen Janez Spilar, — v Knežaku Luka Bergoč, — za Smerj Jakob Halečkar, — za Prem Andrej Frank, — za Vrabče Marko Trampuš.

— (*Božični veselici v kat. rokodelski družbi*) novega leta in sv. treh kraljev večer ste bili dosti živ dokaz krepkemu stanju družbe pomočnikov in lepemu razvitku vejice njene — zdaj ravno triletna družbica rokodelskih učencev. Vneta ljubezen, s katero so pomočniki svoji družbi udani, se je kaj očitno razodevala v vsem njihovem gibanju, in vzlasti v govoru bukveveznega pomočnika Bonača, ki je prav po svoje podobno družbe razvijal in navadne presoje v imenu svojih tovaršev resno in šaljivo odbijal. Gotovo se je obilno zbrano občinstvo razšlo z živim prepričanjem, da družba je rokodelskim pomočnikom v resnici tisti družinski dom, v katerem bratovska ljubezen, udje med saboj, vse skupaj pa z njihovim vodjem tesno združuje.

Sv. treh kraljev večer pa je bil večer obilnega veselja rokodelskim učencem, katerih je 71, — toliko, da se jih zaradi pomanjkanja prostora vsaj začasno več sprejemati ne more. Pokazali so se fantje po vsem svojem obnašanju, s petjem in deklamovanjem vredne tiste pohvale, s katero jih je obilno zbranemu občinstvu predstavil kakor prve dni tega društva, tako še danes nevtrudljivi družbeni vodja, gospod dr. Vončina kočedne, pridne, za svojo družbico vnete mladenče, kateri so preteklo leto s svojimi dvojčami, ki so jih dajali shraniti, vložili nič manj kakor 62 gold. 40 kr. — Z delitvijo božičnih darov, ki ste jih zopet priskrbeli blagi gospi Šolmajerjeva in Murnikova, se je končala lepa večernica, ki je veliko srčnega veselja pripravila ne samo obdarovanim fantom, ampak gotovo tudi vsem drugim, ki so se je vdeležili.

Parola današnjih dni — žalostnega spomina zaradi finančnega poloma — se razlega po Dunajskih liberalnih časnikih v eno mer: „skrbite za male rokodelce (forget für den Kleinwerbestand).“ Kazaje na to društvo, čegar vodstvu je skrb prav zato, da pomočnikom in učencem dohaja vsak večer mnogovrstni poduk in poštena zabava, vprašamo zdaj: ali ni to društvo gledé na gori omenjeno „skrb za male rokodelce“ zatega denarja vredno?

— (*Narodova tiskarnica*) v Ljubljani je izdala undan pamflet na vsako pozitivno vero pod naslovom „vera in pamet“. Ker se pisatelj skriva pod ime „Mislinski“, ki ga nikjer ni, in je Stergár svoje žive dni mislil na vse drugo nego na to, da bi zakladal knjige, tedaj se le „Narodova tiskarnica“ mora imeti za tisto kuhinjo, ki je v tej knjižuri prekuhala spet to, kar o verskih zedevah kuhata „Narod“ in „Tednik“ v svojih listih. Preneumno je to, kar ta „pamet“ blodi o „veri“, da bi pretresali to pisarijo na dalje. Ta „pamet“ namreč pravi, da „edino to je nevera, če kdo pravi, da to ali uno veruje, česar pa vendar v srci ne veruje“, — „verovati pa sme vsak kaj, kakor hoče“, tedaj tudi nič. Pisar sam je čutil hudobijo, da je pamflet dal na svetlo, zato se zagovarja, da „ne izhaja iz hudobnega srca“, in napisal je tej knjižuri potni list s tem, da gre — „iskat boga“! Da ga ta popotnik ne bode dobil ondi, kamor on zahaja: v krčmi in kavarni, to pač vsak na prvi hip ugane. Eno je pa, kar se na več krajih te „pameti“ kaže preočitno in to je zavid po „mastnih službah“. Dajte „Mislinskemu“ „mastno službo“, pa — ne bo šel — „iskat boga“; našel je potem že — „svojega“, in tiho bo. „Vera ni v nevarnosti!“ Tako ceno imajo vse take pisarije.

— (*Poberki iz časnikov.*) V 5. številki „Slov. Naroda“ se je dr. Zarniku, kot prvosedniku odseka za poročanje o poročilu delovanja deželnega odbora, razvidelo, tisto polje obdelavati, ki se imenuje polje „škandala“ in na katerem je dr. Zarnik do vrhunca priplezal. Iz aktov deželnega odbora je namreč svojemu glasovitemu „leiborganu“ in trosilcu „omike“ „Narodu“ prepis dal onega računa, ki si ga je dr. Costa prislužil za to, da je lansko leto na prošnjo deželnega odbora prevzel velikansko pravdo za 337.211 gold., za katere je našo deželo mesto Tržaško pri Dunajski državni sodnji tožilo, trdé, da ima Kranjska dežela ta dolg za Kranjske najdenice mu plačati. Ne le to, da je dr. Costa moral veliko dni in noči žrtovati za to, da je iz cele gromade večletnih aktov si nabral gradiva za brambo naše dežele, o čemur dr. Zarnik nobenega pojma nima, moral je dr. Costa potovati v Gorico, potovati na Dunaj, in ondi bivati za tega del 9 dni. In za vse to in mnoge pisarije je zaračunal dr. Costa v vsem skupaj 936 gld. 41 kr. Deželni odbor mu je te zmerne stroške s zahvalo in radosten povrnil za pravdo, s katero je deželi Kranjski rešil 337.211 gold. In to se drzne dr. Zarnik porabiti v „Narodu“ zato, da bi z blatom ometal dr. Costo — brez pomislika, da je sam sebe najbolj ometal pred vsem, ki so ondi škandalozni članek brali ali o njem slišali. Če se je dr. Zarniku zdelo, da račun dr. Costa je prenapet, naj bi ga bil, kakor je nameraval, v deželnem zboru prinesel v obravnavo in ondi svoj „pogum“ pokazal; al „pogum“ mu je zlezel v hlače in „Narod“ njegov mu je moral na pomoč biti, da je izbljuval svoj zolec. In v kako nepoštenost je, oslepljen strasti, „Nar.“ še pri tem zagazil! „Novice“ namreč od predlanskega leta št. 19. stran 151. navaja, da so rekle, da dr. Costa brezplačno opravlja svoja opravila. Da, da, gosp. dr. Zarnik! „Novice“ so na str. 151. 19. lansk. lista res rekle, da dr. Costa brezplačno opravlja svoja opravila — al o čem so takrat govorile, ko so to rekle? O banki Sloveniji. O banki „Sloveniji“ so „Novice“ v onem (napačno citiranjem) članku govorile in samo o banki Sloveniji, primorane braniti čast dr. Coste zoper tolovajstvo „Narodovo“. Naj sodijo častiti naši bralci zdaj sami: ali je to pošteno: prevračati jasne besede „Novic“ in na tako podlago omadeževati rodoljuba, ki ne samo to, da pri banki „Sloveniji“ opravlja veliki in težavni posel brezplačno, ampak brezplačno opravlja na čast in korist našemu narodu že mnogo let še mnogo družih opravil? Ali je to pošteno, oponašati odvetniku zaslužen plačilo pičlih 900 gld. za dobljenih 337.211 gold., ki bi bili deželo našo na kant djali, ako bi bila pravda zgubljena? Naj praša dr. Zarnik Ljubljanski mestni magistrat, koliko je plačal on dr. Wiedenfeldu na Dunaji, da ga je brez narejanja pisem, brez potovanja samo dvakrat zagovarjal pri sodniški obravnavi, in zvedel bi bil, da je za vsako pravdo mu plačal po 500 gold., tedaj za dve 1000 gld. — Ali je tedaj pošteno, vprašamo dr. Zarnika: veliko zmago dr. Coste pri Dunajski državni sodnji v nič devati, za katero bi bil po pravici lahko naredil ekspensar čez 2000 gold. in za katero je zahvalno pismo prejel celó od Istrijskega deželnega odbora, ki je s Kranjsko in Istersko vred v isti zadevi tožena bila od magistrata Tržaškega. — Kdor vse to premisli in poleg tega še to vé, kolikošnji ekspensare koncipijent dr. Zarnik delati pomaga, pač ne more drugače, kakor da s Greuterjem vred reče: Pfuj!

— (*Šestnajsta slovenska predstava*) v deželnem gledališči bo v soboto 17. dne t. m. Predstavljala se bode jako lepa in zanimiva igra „Zlaznela je“ po francoskej „Elle est folle“ (nemški „Wahn und Wahnsinn“).

Za gotovo se nadejamo, da bode gledališče dobro obiskano, ker smo si svesti, da se bode igra tudi dobro predstavljala.

— (Slovensko gledališče.) V ponedeljek ste prišli na oder dve igri: „Ti si angelj“ in „Pri meni bodi!“ Prva je jako zabavna vesela igra po lahkem, francoskem stilu, in se je vrlo igrala; zlasti gospodje Kocelj, Nolli, Schmidt in Kajzel so se odlikovali memo gospodičin Jamnikove in Podkrajšekove. Občinstvo je ploskalo posebno prvima. — Druga že znana in zaradi petja priljubljena igra je tudi zadovoljila občinstvo, zlasti g. Nolli s svojim petjem. Občinstva, žalibog, ni bilo toliko, kolikor bi ga bili igralci in igri zaslužili.

— (Sodniški „unicum“) smo doživeli te dni v Ljubljani. Deželna sodnija je namreč — če se ne motimo, 2. dne svečana lanskega leta — sprejela po dr. Razlagu za gosp. fajmoštra Jarca zoper vrednika „Tagblattovega“ vloženo tožbo „o zanemarjenji dolžne vredniške skrbi“. Očitna obravnava pa je bila, ker je dr. Razlag nekaterekrat dovolil prenos te obravnave, še le zadnje dni preteklega tedna in ker je med tem dr. Razlag opustil zagovor gosp. fajmoštra, ga je prevzel dr. Ahačič. Tri cele dni je trajala obravnava, 71 prič je bilo poklicanih — in kaj se naposled zgodi? Ko ima sodnija sodbo izreči, izreče, da ni kompetentna za to pravdo, ki bi bila imela pred porotno sodbo priti! Al za to pa je čas že zamujen po postavi, in dr. Ahačiču, ki je tožnika dobro zagovarjal, ni ostajalo drugega, kakor pri viši sodnji pritožiti se, da razzsodba deželne sodnije ni veljavna. Če viša sodnija potrdi razzsodbo deželne sodnije Ljubljanske, kdo bode vzrok tega izida pravde, da fajmošter Jarec na sodniški poti ne more več iskati, kakor misli, zadostjenja razzžaljene časti svoje, kakor dr. Razlag sam, ki je z dovoljenjem prenašanja pravde zavlekel končno obravnavo? In fajmošter je še obsojen v plačilo pravnih stroškov, ki utegnejo znašati več sto goldinarjev!

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Deželni zbori morajo vsi končani biti do 17. t. m., da se potem začne 21. državni zbor. — Ustavoverski časniki ugibajo zdaj na vse kriplje vprašanje: ali bode ministerstvo predložilo novo verske postave ali pa njegovi prijatelji poslanci? „Zaupanje — pravi vladni „Fremdenblatt“ — med vlado in večino državnega zbora se ne bode celó nič skrhalo, če tudi ona požene akcijo ministrov.“ Brezverci že komaj čakajo, da se tudi v Avstriji vpelje zakon brez cerkve in da bodo župani poročali! Čudne reči utegnemo tedaj doživeti v prihodnjem državnem zboru. — Ministerstvo kmetijstva namerava temu zboru predlagati novo postavo za ribstvo in novêlo k rudarski postavi.

— Državne založnice se imajo začeti 15. t. m. Na Moravskem se napravijo v Brnu, Olomucu in Schönbergu, za Štajarsko v Gradcu, Mariboru in Leoben-u. — Kje pa za Kranjsko?

Česko. — Pri novih volitvah deželnih poslancev 10. dne t. m. so Mladočehi sramotno padli; povsod so zmogli Staročehi; celó voditelj mladočeski, Sladkovski, je padel v svojem navadnem volilnem okraji, dobivši le 59 revnih glasov; ko bi ga ne bil v drugem okraji nek drug kandidat namesti sebe volivcem vrnil, ne bi bil nikjer izvoljen. Narod česki je s tem sijajno pokazal, da zaupa le svojim

starim voditeljem! Mladočehi in nemški ustavoverci so zaradi tega vsi potrti.

Iz Bregence 5. jan. — Danes bi bil imel protest deželnega odbora proti vpeljavi direktnih volitev v obravnavo priti; poročilo dotičnega odseka je bilo že pripravljeno — kar pride iz Dunaja nenadoma ukaz, da se zapre deželni zbor in se ve da potem zapró tudi usta poslancev, da ne kritikujejo direktnih volitev, katere nasprotujejo pravici, zagotovljeni v deželnih ustavah, da deželni zbori volijo poslance v državni zbor. Da bi ministerstvo deželni zbor tudi razpustilo, ni verjetno, ker ne more upati, da po novih volitvah bi druga večina prišla v zbornico kakor je dosedanja.

Hrvaško. — Po poročilu „Obzora“ je Njegovo Veličanstvo vskljub vsem ugovorom potrdilo postavo o odgovornosti deželne vlade.

Ogersko. — Redne seje Ogerskega zbora se začno 17. dne t. m.

Španjsko. — O nesrečni tej deželi že dolgo nismo nič govorili in kaj neki imeli bi bili povedati drugemu nego to, da se neprenehoma v bojih kri preliva. Kraljico so pregnali in republiko (ljudovlado) naredili, in tako gré prekucija za prekucijo. Mahoma je pa zdaj v Madridu tudi vlada prekucnjena bila. Državni zastopniki ali „kortes“, kakor jih na Španjskem imenujejo, so v zboru 2. dne t. m. dosedanjemu predsedniku ljudovlade Kastelaru, glasovitemu demokratu, in njegovemu ministerstvu nezaupnico dali. Na to je brž odstopil. Stranka Alfonzistov (to je stranka pregnane kraljice Izabele in njenega sina Alfonza) pa je, združena z radikalc, silovit udarec naredila na državni zbor; kompanija meščanske straže je namreč razpodila državni zbor, in ob enem se je ustanovilo novo ministerstvo, kateremu na čelo se je postavil general Serano, znani ljubljenelec kraljice Izabele, ki je bil iz Španije pregnan, pa nenadoma 2. t. m. se prikazal v Madridu in zdaj siloma postal „predsednik zvezne (federativne) Španjske republike“. In zopet je s tem povod dan novim prekucijam. Uboga Španija!

Listnica vredništva. Predragemu našemu prijatelju g. J. H. iz Št. Jurja na Štaj.: Na dobrovoljno Vaše vprašanje, kaj je part, katerega v „Oglasnik-u“ na prodaj ponuja gospodičja M. S. v Trnovem? Vam isto tako dobrovoljno odgovorjamo, da je vredništvo še le vsled Vašega vp ašanja prvokrat bralo ono naznanilo („Oglasnik“ nima namreč vrednika) in da, kakor gotovo Vi, tako tudi ono misli da part utegne biti kos zemljišča, in da gospodičja M. S. morebiti meni, če dandanes „liberalizem“ povsod zvonč nosi, zakaj ne bi smele se rabiti tudi besede part, partija ind. iz latinščine vzete, če tudi v slovarjih ne akceptirane. Sprejmite vrh tega srčen pozdrav s prošnjo, da nam večkrat kaj pišite.

Žitna cena

v Ljubljani 10. januarija 1874.

Vagán v novem denarji: pšenice domače 7 fl. 20. — banaške 7 fl. 92. — turšice 5 fl. — — soršice 4 fl. 20. — riž 4 fl. 80. — ječmena 3 fl. 90. — prosa 3 fl. — — ajde 4 fl. 20. — ovs 2 fl. — — Krompir 2 fl. 50.

Kursi na Dunaji 12. januarija.

5% metaliki 69 fl. 50 kr. Ažijo srebra 106 fl. 75 kr.
Narodno posojilo 74 fl. 70 kr. Napoleondori 9 fl. 6 kr.

Loterijne srečke:

v Gradcu } 10. jan. 1874: 43. 2. 51. 14. 13.
na Dunaji } 64. 72. 86. 23. 24.

Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji 24. januarija.